

ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele sdružení Calla • Číslo 130 • Vychází 27. dubna 2014

Milí čtenáři,

dnes budu psát tak trochu o příslovečném mávnutí motýlího křídla, o němž nikdy nevíte, zda nezpůsobí tajfun na druhém konci světa. V roce 1927 byl na Kavkaze zastřelen poslední volně žijící zubr, v Bělověžském pralese byli tito impozantní sudokopytníci vyhubeni již o osm let dříve. V zajetí zbývalo pouhopouhých 54 zvířat, z nichž mnohá nebyla schopna reprodukce, nebo byla prokřížena s americkým bizonem. Na světě tak ve skutečnosti zůstalo posledních 12 zubrů.

Následující snahy o záchranu největšího evropského savce se naštěstí neminuly účinkem, takže v 50. letech minulého století začal v Bělověži první reintrodukční projekt. Dnes žijí v celé Evropě volně skoro čtyři tisíckovy zubrů. A proč o tom píšu zrovna teď? Naše země je v areálu předpokládaného rozšíření zubra jednou z posledních, které se ho dosud nepokusily vrátit do přírody. To se však letos změní. Ačkoli zatím není vybrána konkrétní lokalita, na výsadek se již v Polsku připravuje první chovné stádo zakoupené společností Česká krajina.

Donedávna platilo, že zubři byli pro ochranu přírody cílovým druhem. Podstatná část minulého století se nesla v duchu boje o jejich přežití. V poslední době se však náš pohled pozvolna mění. Začínáme totiž lépe chápat úlohu tohoto „spásáče“ v krajině a sčítáme nepřímé škody, které jeho vymizením z evropské přírody vznikly. Na zubra totiž přesně sedí označení „ekosystémový inženýr“, protože je druhem, který aktivně mění svoje prostředí, z čehož zároveň profituje mnoho dalších ohrožených i běžných druhů.

Když na listopadovém Zeleném čtvrtku vyprávěl Miloslav Jirků o návratu zubra do ČR, zmínil se také o tom, jak tento na první poslech šílený nápad přišel na svět. Bylo to v době, kdy Calla vedla kampaň za ochranu vojenského prostoru Boletice. V oblasti Chlumu tehdy hrozila výstavba mamutího lyžařského areálu a v médiích i mezi odborníky se probíralo, jak zajistit péči o přírodu v pomalu opouštěných „vojenčácích“. Někde, např. v bývalém VVP Milovice – Mladá, řeší situaci občasná sraza klubů vojenské historie, jinde musíme přistoupit k nákladnému sekání nebo pastvě. A tehdy si kolega Jirků při čtení jednoho z „boletických“ článků řekl, proč tam prostě nenasadí ohrožené zubry a jiné velké „spásáče“, kteří by vzácné bezlesí udržovali zdarma a rádi.

Od té doby uběhlo pár let. Areál na Chlumu (ani ten později zvažovaný na Špičáku) naštěstí nestojí, zato okrajové části Boletic se opatrně otevřely turistům. A první chovné stádo zubrů se chystá na návrat do naší přírody. Ne sice do Boletic, ale téměř jistě do některého z vojenských prostorů. „Efekt motýlího křídla“ tedy zafungoval. Aniž jsme o tom v Calle něco tušili, nedaleko nás se rodil projekt návratu zubrů. A co napsat na závěr? Že některé zarůstající „vojenčáky“ by pořádný zubří tajfun potřebovaly jako sůl.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Nebude nový Temelín? Změňme energetickou politiku!	str. 2-3
Děni kolem Národního parku Šumava	str. 6-10
Jivno proti gravitaci	str. 11
Pozvánky na akce	str. 20-25

Návrh MŽP: méně veřejné kontroly, více byrokracie

Ministerstvo životního prostředí skrytě chystá nejrozsáhlejší omezení občanských práv od listopadu 1989. Úředníci MŽP navrhuji vyloučit všechny nevládní organizace ze všech správních řízení o projektech s významnými dopady na životní prostředí, které mají projít posouzením EIA. Pouze těm, kdo splní omezující podmínky, mají být přiznána některá z dosavadních práv. Ke každému odvolání či žalobě musí organizace během jednoho či dvou měsíců předložit nejméně 200 úředně ověřených podpisů. Za ověření jedné sady podpisů přitom občané zaplatí nejméně 6000 Kč. Nová byrokracie tak odradí především místní občany od připomínkování otevření dolu, stavby přehrady, skládky či třeba chemičky v jejich sousedství. V budoucnu by se častěji rozhodovalo jen mezi investorem a úředníkem za zavřenými dveřmi, a rozšířil by se tak prostor pro korupci.

Pracovní záměr MŽP, se kterým již byla seznámena vláda i Evropská komise, dosud nesměli připomínkovat žádní zástupci těch subjektů, kterých se návrh nejvíce týká.

Asociace Zelený kruh sdružující 26 neziskových ekologických organizací již před volbami upozornila, že nového ministra Richarda Brabce čeká úkol rozšířit účast veřejnosti na rozhodování. Pod hrozbou sankcí to totiž již deset let po České republice požaduje Evropská komise. MŽP se ale s tímto úkolem vypořádalo velmi svérázně – navrhuje účast občanů ve správních řízeních naopak zásadně omezit. Porušuje tím jak programové prohlášení vlády (vláda se zavazuje, že „zachová současnou legislativně zaručenou úroveň občanských práv týkajících se životního prostředí“), tak další mezinárodní závazky České republiky.

Júlia Sokolovičová, ředitelka asociace ekologických organizací Zelený kruh: „Materiál MŽP pro vládu brání především místním spolkům v účinném připomínkování velkých staveb. Budou vyřazeny z účasti v rozhodování a proti jeho výsledku se budou moci odvolat jen, když v krátké lhůtě seženou několik stovek úředně ověřených podpisů. Bohužel jsme jako zástupci takových spolků nebyli k přípravě návrhu vůbec přizváni.“

Pavel Černošus, Ateliér pro životní prostředí: „Evropská komise vede s Českou republikou infringement, protože v rozporu se směrnicí stát u nás nerespektuje dostatečně práva veřejnosti. Podle materiálu předloženého vládě to vypadá, že ministerstva nechtějí smysluplně řešit toto porušení evropské směrnice a naopak přemýšlejí, jak tato práva dále omezit“

Tisková zpráva asociace ekologických organizací Zelený kruh

Nebude nový Temelín? Změňme energetickou politiku!

Vítáme, že společnost ČEZ zrušila tendr na nové dva reaktory v lokalitě Temelín. Stalo se tak bezprostředně poté, co vláda odmítla její plán připravovaný s ministerstvem průmyslu pustit žilou spotřebitelům elektřiny cestou garantovaných cen elektřiny. Upozorňujeme ale, že úvahy o jiném modelu výstavby nového jaderného zdroje za nejméně 300 miliard korun přímo v režii státu nejsou řešením. Jestliže se investiční náklady nemohou v rozumném časovém horizontu vrátit, znamená to jen přenesení dlouhodobé finanční zátěže na účet

daňových poplatníků.

Calla proto vyzývá ministerstvo průmyslu a obchodu – přepište návrh státní energetické koncepce. Ta stávající počítá se zachováním vysoké energetické spotřeby českého hospodářství. Úspory energií sice patří mezi deklarovaných pět hlavních priorit předložené energetické koncepce, ale v dokumentu nejsou obsaženy účinné kroky k využití jejich potenciálu. Rovněž koncepce nepočítá se skutečným využitím potenciálu obnovitelných zdrojů. Možnosti na poli úspor elektřiny v kombinaci s využitím čistých obnovitelných zdrojů v České republice daleko přesahují kapacitu nových temelínských reaktorů.

Návrh státní energetické koncepce počítá s potřebou elektřiny z nových reaktorů výrazně později, než ministerstvo průmyslu až doposud uvádělo: nejdříve v roce 2030 a i poté se má většina vyvážet. Ukazuje se ale, že i tato bilance silně nadhodnocuje budoucí spotřebu energie, protože růst hospodářství v dalších letech o 4 až 5 % ročně je prostě nereálný.

Spotřebitelé elektřiny mohou uvítat rozhodnutí vlády nedoplácet na vysoké ceny z nových reaktorů. Nyní by měly následovat konkrétní, nejen papírové kroky pro zvyšování energetické efektivity a pro využití obnovitelných zdrojů bez zbytečné zátěže peněženek spotřebitelů. To je cesta ke skutečné energetické bezpečnosti a nezávislosti.

Edvard Sequens

Jaderné elektrárny: Jen pryč s nimi!

Pod tímto názvem zveřejnily 23. 3. 2014 německé noviny Frankfurter Allgemeine Zeitung materiál o tom, jak probíhá a co obnáší demontáž jaderné elektrárny Obrigheim, odstavené v roce 2005. Dříve či později bude nutné stejný problém řešit u všech jaderných elektráren, včetně Temelína a Dukovan. Německá zkušenost naznačuje, co nás čeká a kolik to bude stát. Přinášíme úplný překlad článku.

Demontáž zní jako kouzelné slůvko. Vše, co už nepotřebujeme, demontujeme, rozložíme na jednotlivé části a co je ještě použitelné, využijeme pro jiné účely. Tento koncept jakž takž funguje u vysloužilých mostů, kancelářských budov nebo oceláren. I jaderné elektrárny se dají rozmontovat, pokud jsou staré a jejich životnost je u konce. Anebo pokud o tom rozhodnou politici, tak jako v Německu několik týdnů po jaderné havárii ve Fukušimě. Ti nařídili odpojit ze sítě hned několik zařízení.

Mezi elektrárnou odpojenou z provozu a elektrárnou aktivní však není z bezpečnostního hlediska velký rozdíl. Rozhodující je úroveň bezpečnosti celého systému, která je u německých elektráren sice o něco vyšší, než u havarovaných japonských reaktorů, bez rizika však staré evropské elektrárny také nejsou. Nárazu velkého letadla, jakkoli málo pravděpodobnému, by sotva mohly odolat. Proto i pro odstavené elektrárny platí: dokud jsou palivové články v reaktoru nebo v chladicím systému, kde musí zůstat minimálně čtyři roky, než úroveň jejich záření klesne tak, aby mohly být umístěny do skladovacího kontejneru, množství radioaktivity je stále stejné. Protože zatím neexistuje konečné úložiště a ani není znám termín, kdy by mělo být k dispozici, zůstávají palivové články zabalené v kontejnerech v meziskladech v blízkosti jaderných zařízení. Mnozí říkají, že tyto mezisklady nejsou nic jiného, než maskované konečné úložiště.

Demontážní práce ve strojovně odstavené jaderné elektrárny © dpa

Než může začít bourání jaderné elektrárny, uplyne několik let. Příslušná povolení udělí úřady až poté, co dostanou a schválí detailní plán, jak bude demontáž po technické a organizační stránce probíhat. Do té doby běží vše, jako předtím: opakovaně probíhají běžné zkoušky a dieselové agregáty pro nouzové zásobování elektřinou musí být po vypršení jejich životnosti měněny.

V Německu bylo rozhodnuto o „bezprostřední“ demontáži. Alternativou by bylo „zajištěné“ uzavření, při kterém jde pouze o vyjmutí palivových článků. Samotné zařízení je kompletně uzavřeno. Radioaktivita během let postupně procesem rozpadu odeznívá. Příkladem tohoto postupu je heliem chlazený vysokoteplotní reaktor v Hammu v Severním Porýní Westfálsku, uzavřený v roce 1997. Předběžná bilance: mnohaleté dodatečné náklady v milionech eur a konec stále v nedohlednu. Demolice bude moci začít nejdříve v roce 2027.

Demontáž zvenku a zevnitř

Zbourat jadernou elektrárnu je komplikovaný proces. První zkušenosti získalo Německo začátkem 90. let během kompletní demontáže pokusného 100 Megawattového reaktoru Niederaichbach (šlo o tlakový reaktor, kde se jako palivo používal přirozený uran). V plném provozu byl mezi lety 1972 a 1974 pouhých 18 dní, neboť už na začátku se objevily trhliny v zařízení na výrobu páry. Během výstavby se tak rozhodlo o použití už modernějšího lehkovodního reaktoru. Zařízení v Niederaichbachu bylo po svém nečekaně brzkém konci na několik let zakonzervováno. Na podzim 1990 započal z peněz daňových poplatníků pilotní projekt, jehož cílem bylo získat zkušenosti s demontáží radioaktivních částí vysloužilé elektrárny.

Tyto zkušenosti lze při dnešních bouracích pracích využít. Podobně jako v Niederaichbachu se zařízení rozebírá zvenku směrem dovnitř. Nejprve se zbourají samostatně stojící chladičí věže, poté se vyjmou turbíny a generátory ve strojovně. Tím se vytvoří místo pro rozložení, dekontaminaci a zabalení

Tato měřidla je nutné demontovat jako všechno v Obrigheimu © dpa

rozebraných částí budovy reaktoru – včetně srdce jaderné elektrárny, tlakové nádoby reaktoru.

Tento proces nyní běží v nejstarším komerčně využívaném tlakovodním reaktoru na území Německa, v bádensko-würtemberském Obrigheimu. Se svými 375 megawatty patří toto jaderné zařízení ještě k těm menším. A přece: musí být rozebráno, částečně dekontaminováno a zabaleno celkem 275 000 tun materiálu. Kalkulované náklady se pohybují kolem půl miliardy Euro.

Likvidace může trvat až 17 let

„Umíme bourat“ – tímto sloganem hlásá provozovatel jaderné elektrárny, firma ENBW, co umí. Elektrárna měla být vlastně odstavena z provozu už v roce 2002, tak to alespoň předpokládal plán odstupu od jaderné energie, schválený v roce 2000. Pak se ale otevřela možnost přenést část výkonu nové elektrárny Phillipsburg 2 na staré zařízení, což znamenalo prodloužení životnosti o 3 roky. V květnu 2005 byl ale definitivně konec. Roku 2008 se pak začalo s demontáží, která má být ukončena do roku 2025.

Celé dva roky trvalo vyklizení téměř 30 metrů vysoké a víc než 60 metrů dlouhé strojovny, kdysi zaplněné až po střechnu trubkami, turbínami a generátory. Poté začala dekontaminace primárního okruhu. Systém trubkového vedení budovy reaktoru byl proplachován chemikáliemi, aby se oddělily a vyplavily radioaktivní částice. Zamořené povrchy podle své povahy omývány, ošetřovány pískovou sprchou nebo ultrazvukovou lázní, uvolněné částice nakonec vyfiltrovány, zahuštěny párou a uzavřeny do obalu.

Nyní běží horká fáze demontáže: rozebírá se téměř 150 tun těžká a 9 metrů vysoká tlaková nádoba

reaktoru. Krok za krokem ho vyklízí 180 zaměstnanců elektrárny za podpory partnerských firem. Všechno musí pryč: víko reaktoru, 16 centimetrů silný ocelový plášť reaktoru, vrchní a spodní konstrukce. V nich jsou fixovány palivové a řídicí elementy i dva metry silná betonová schránka, v níž je uzavřena tlaková nádoba (tzv. biologické odstínění).

Osvědčený postup podle předpisů o ochraně před zářením

Než bylo možné s těmito pracemi začít, musel být celý reaktor až do posledního šroubku zmapován pomocí počítačem řízených trojdimenzionálních programů. „Velikost rozebíraných součástí, způsob, jakým jsou rozřezávány, jakými nástroji se to bude provádět a do jakých kontejnerů se to pak bude ukládat, to vše bylo třeba předem přesně znát“, objasňuje Manfred Möller, technický ředitel elektrárny.

Pak to začalo. V oddělené hale leží rozřezaný kryt tlakové nádoby reaktoru. Pomocí lanové pily, tj. rotujícího ocelového lana osazeného diamantem, byl rozřezán tak, že připomíná rozkrájený dort. Nyní je vrchní konstrukce rozřezávána na kusy, s nimiž bude snadné manipulovat. I to probíhá plně automaticky, pomocí dálkového ovládání. Používá se přitom tzv. Contact-Arc-Metal-Grinding, přístroje, který umožňuje díky světelnému oblouku mezi řezaným kusem a elektrodou spolehlivě oddělit i silnější ocelové plechy.

Díky této metodě se dají všechny elektricky vodivé kusy zpracovávat pod vodou a na rozdíl od plasmového a laserového řezání nenarušují dutiny a sendvičové struktury. „Pro demontáž používáme nástroje a osvědčené postupy, které jsou obvyklé i dalších průmyslových odvětvích – ovšem s tím rozdílem, že u nás platí dodatečná bezpečnostní opatření“, říká Manfred Möller. Po technické stránce tak demontáž jaderné elektrárny není problém.

500 milionů Eur pro Obrigheim

Co z toho nakonec zůstane? Z celkové masy 275 000 tisíc tun zbude podle ENBW – vedle vysoce radioaktivních palivových článků – asi jedno procento středně nebo lehce radioaktivního odpadu, který musí být bezpečně zajištěn. Zhruba stejně velké množství dalšího materiálu se někde deponuje a zbylých 98 % se vrátí jako použitelné díly, suroviny nebo odpad do běžného materiálového oběhu.

Náklady na likvidaci jaderné elektrárny Obrigheim činí podle aktuálních předpokladů 500 milionů Euro. U výkonnějších, větších zařízení, která budou muset být demontována v příštích letech, se počítá pro odpojení, rozebrání a zajištění radioaktivního odpadu s náklady kolem jedné miliardy Eur na každou elektrárnu. K tomu je ještě třeba přičíst výdaje spojené s konečným uložením jaderného odpadu. Na jejich pokrytí vytvořily čtyři velké firmy (E.ON, RWE, ENBW a Vattenfall) nezdaňovaný rezervní fond ve výši 30 miliard Eur, které investovaly do hodnotných projektů, jako jsou např. elektrárny. Peníze jsou uloženy tak, aby byly k dispozici „v okamžiku, kdy to bude nutné.“

Autoři: Monika Etspüler a Gregor Küffner, FAZ, přeložil Jakub Šiška © dpa

SÚJB: Správa úložišť stále podceňuje bezpečnost úložiště

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB) ve své výroční zprávě za rok 2013, kterou schválila vláda, opět varoval, že činnost Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) z hlediska prokázání dlouhodobé bezpečnosti hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva je problematická. SÚJB by tak nemusel vydat povolení k umístění úložiště. Calla požaduje, aby SÚRAO stáhlo žádosti o povolení průzkumných území v sedmi českých a moravských lokalitách. Nejprve je třeba nastavit jasná pravidla – posílit roli dotčených obcí, ale také stanovit kritéria, podle kterých by měly být již v roce 2018 vybrány dvě finální lokality.

SÚJB v dokumentu píše doslova: „Vzhledem k tomu, že v roce 2013 nenastal ve vztahu úřadu a SÚRAO žádný posun, nemůže se SÚJB kvalifikovaně vyjadřovat k procesu lokalizace budoucího hlubinného

úložiště. Nadále hrozí, že pokud bude program veden dosavadním způsobem, SÚJB nebude mít v roce 2025 možnost vydat povolení k lokalizaci hlubinného úložiště. Tím se ukončí nebo minimálně přeruší vývoj hlubinného úložiště na delší dobu.“

Pokračuje tak neblahý stav opomíjení bezpečnostních otázek, který SÚJB popsalo vloni: „Stávající stav vývoje hlubinného úložiště nepovažuje SÚJB za uspokojivý. Přestože SÚRAO veřejně deklaruje bezpečnost hlubinného úložiště jako svojí prioritu, průběh programu vyhledání lokality pro hlubinné úložiště tomu neodpovídá.“

Starostové 131 měst a obcí a dále zástupci 29 neziskových organizací zejména z vybraných lokalit již v březnu 2013 odeslali ministrům a dalším politikům výzvu „K hlubinnému úložišti férově“ v níž žádají o zajištění vysokých bezpečnostních kritérií výběru lokality hlubinného úložiště: „Hlubinné úložiště je považováno za dosud nejlepší známý způsob naložení s dědictvím jaderné energetiky. Musí garantovat izolaci nebezpečného odpadu od všeho živého po statisíce let. Nedokážeme posoudit, zda je to dosažitelné. Jakékoliv kompromisy při hledání stabilní horniny či vývoji izolačních bariér by ale byly ohrožením nás i mnoha budoucích generací.“ Dodnes tato výzva není respektována.

V první řadě ale podepsaní chtějí nastavit jasná a v zákonech zakotvená pravidla, která budou garantovat ochranu jejich práv. Starostové a obyvatelé postižených regionů požadují obnovu demokratického a zodpovědného procesu výběru bezpečné lokality pro hlubinné úložiště radioaktivních odpadů, který byl zcela zásadně narušen ministerstvem průmyslu a obchodu pod vedením Martina Kuby.

Je nejvyšší čas přerušit vyhledávání úložiště a nastavit jasná pravidla garantující ochranu zájmů nejen dnešních obyvatel postižených měst a obcí, ale i stovek a tisíců generací našich potomků. Riziko jaderného odpadu s námi zůstane po statisíce let. Jakékoliv dnešní podcenění se může krutě vymstít.

Edvard Sequens

Posudek ukončil projekt lanovky - lyžovat se na Hraničnicku nebude

Ministerstvo životního prostředí zveřejnilo další posudek, který vystavuje stopku projektu vysoce kapacitní lanovky a sjezdovky na šumavský Hraničnick napříč první, nejceněnější zónou Národního parku Šumava. Realizace areálu by měla tak závažné negativní důsledky pro chráněnou přírodu, že projekt nemůže být ministerstvem schválen. Investor by musel získat speciální výjimku od Evropské komise za předpokladu, že Česká republika vyhlásí jako kompenzaci jiné chráněné území stejné kvality. To ale není reálné.

Na nepřijatelné dopady projektu na přírodu

dlouhodobě kromě vědců upozorňuje i Calla a další nevládní organizace. Jako největší problémy záměru vnímají:

- **Projekt je v rozporu s evropským systémem ochrany Natura 2000.** Ve všech variantách má významný negativní vliv na celistvost vyhlášené Ptačí oblasti Šumava a Evropsky významné lokality Šumava. Zvláště kritické je ohrožení populace tetřeva hlušce v jádrovém území jeho výskytu nejen provozem lanovky se sjezdovkou, ale i souvisejícím pohybem návštěvníků. Ohroženy jsou ale i další předměty evropské ochrany na české i rakouské straně (biotopy i chráněné druhy, patří mezi ně též rys ostrovid).
- **Záměr je v rozporu se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, neboť umísťovat takové stavby s velkým a významně negativním dopadem na přírodu v chráněných územích je zakázáno.** Mezi vrcholy Smrčina a Hraničnick se nachází jedna z nejvíce zachovalých oblastí na jihovýchodní Šumavě s vzácnými lesními ekosystémy. Masív Smrčiny pokrývá nejrozsáhlejší horský smíšený les na Šumavě, ve kterém zůstal zachován vyšší podíl buku a jedle oproti jiným částem Šumavy, kde jednoznačně převládá smrk. S ohledem na přírodní hodnoty bylo toto území zahrnuto do 1. a 2. zóny Národního parku Šumava.
- Protože lanovka bude dopravovat i horská kola či běžkaře a předpokládán je vznik i dalších outdoorových aktivit, **negativní dopad bude na mnohem širší území a to prakticky na celý pravý břeh Lipna na jedné straně a Trojmezenskou horu na straně druhé.** Tento vliv nelze efektivně regulovat, naopak požadavky na využití území pro rekreační aktivity budou narůstat a to s výrazně negativním vlivem na přírodu celé oblasti.

Národní park právě čelí odborně nepodloženému pokusu svého dnešního vedení o zrušení ochrany cenných území vyčleněných pro lanovku prostřednictvím senátního návrhu zákona o NP Šumava. Posudky, které zaplatilo Ministerstvo životního prostředí, ale jednoznačně ukazují na nutnost upřednostnit zde zájmy přírody před developerskými záměry s nejistými ekonomickými dopady.

Edvard Sequens

Senátní návrh zákona o Národním parku Šumava je plný skrytých výhod pro místní politiky a developery

Senátoři přijali ve své většině do dalšího projednávání návrh zákona o Národním parku Šumava, který předložila skupina senátorů pod vedením Pavla Eyberta a Tomáše Jirsy z ODS a který by prakticky zrušil ochranu přírody na Šumavě a postavil ji zcela na roveň podnikatelským aktivitám.

Stínová vědecká rada NP Šumava považuje návrh za neodborný a manipulativní a odmítá jej jako celek. Účelem návrhu je oslabit dosavadní ochranu přírody v NP Šumava, která je dána zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. Tento zákon patří k nejlepším v Evropě a přírodu chrání dobře a dostatečně. Naopak předkládaný návrh by ochranu přírody značně omezil a otevřel pole aktivitám, které nejsou s ochranou přírody v národních parcích slučitelné. Před zahájením schůze Senátu, která proběhne 22. – 23. dubna shrnuje Stínová vědecká rada NP Šumava své hlavní výhrady do následujících bodů:

1. Nedostatečná velikost území ponechaného přírodě

V návrhu je jen 25,9% I. zóny a i v budoucnu by neměla být rozloha I. zóny již nikdy zvýšena nad 35 % rozlohy NP. To je pro zákon o NP neakceptovatelné omezení, které je zcela v rozporu s reálným stavem přírody. Jak vyplývá z vědecké studie, uveřejněné v roce 2013 ve vědeckém časopise European Journal of Environmental Sciences, je již dnes v NP Šumava téměř 50 % území s tak vysokou

přírodní hodnotou, že si zaslouží ochranu na úrovni I. zóny.

2. Přílišný důraz na „rozvoj samosprávných celků“

Návrh zákona klade stejný důraz na rozvoj obcí jako na ochranu přírody a neposkytuje tak dostatečnou ochranu přírodně výjimečně hodnotnému území. Právě kvůli ochraně přírody jsou ovšem národní parky vyhlášovány. Formulace návrhu zákona musí být postavena tak, aby bylo zřejmé, že ochrana přírody má v NP Šumava přednost před ostatními aktivitami.

3. Nedostatečná regulace stavebních aktivit

Návrh obsahuje pouze proklamativní regulaci stavební činnosti v NP Šumava. Už i vládní nařízení č. 163/1991 Sb., kterým byl národní park vyhlášen (a které tímto zákonem bude rušeno), obsahovalo alespoň základní pravidla o regulaci územní a stavební činnosti. Navržený text zákona tak umožní další zástavbu krajiny národního parku zejména díky rozšíření III. zón ve stavebně atraktivních oblastech. Jak ukazuje praxe, pozemky ve III. zónách se zpravidla dříve či později uvolňují pro stavební účely.

4. Výjimky

Návrh je protkán možnostmi výjimek z ochrany přírody, a je zjevné, že podle tohoto zákona je bez problémů možno postavit například lanovku Klápa-Hraničnick v oblasti Smrčiny. Unikátně zachovalá oblast horského lesa, kde žije tetřev hlušec a další kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů, má být rozetnuta lanovkou a sjezdovkou. Těžko si lze představit pregnatnější porušení principů, které tvoří podstatu budování národních parků.

5. Finanční náhrady pro obce

Návrh zavazuje stát k nedefinované finanční podpoře obcí. Přitom obce v NP Šumava mají výrazně vyšší příjmy, než srovnatelné obce mimo NP.

6. Požární ochrana

Návrh bizarně detailně pojednává o protipožární ochraně jako povinné činnosti správy NP Šumava. V zákoně zcela nadbytečný paragraf má evidentně sloužit k povinnosti udržovat hustou síť asfaltových silnic a vodních nádrží.

7. Mezinárodní vztahy

Zákon vůbec neřeší vztahy s mezinárodní legislativou ochrany přírody NATURA2000 a nereflektuje ani další mezinárodní závazky – např. bilaterální dohody o spolupráci mezi NP Šumava a NP Bavorský les.

Předseda Stínové vědecké rady NP Šumava, doc. RNDr. Jakub Hruška, CSc., shrnuje návrh zákona slovy: „Navržený zákon není založen na vědeckých argumentech a podkladech, je v ostrém rozporu s uznávanou mezinárodní praxí. Návrh připomíná politický handl mezi některými místními politiky a současným vedením národního parku. Takový zákon nebude dostatečně chránit vzácnou šumavskou přírodu a otevře prostor pro komercializaci území národního parku. Je to špatný zákon a žádáme senátory, aby při rozhodování o něm měli na mysli především účel, pro který je národní park zřízen. A to je ochrana unikátní přírody.“

Tisková zpráva Stínové vědecké rady Národního parku Šumava

Ministr životního prostředí Richard Brabec odvolal ředitele NP Šumava Jiřího Mánka a schválil plán péče o národní park

Odvolání Jiřího Mánka (dříve člena Jihočeské rady ODS) je správným krokem. Vypadá to, že ministr Brabec udělal tečku nad vládou kmotrů ODS na Šumavě. Ale není tomu tak docela. Senátor Tomáš Jirsa z Hluboké nad Vltavou se ještě snaží prosadit senátní návrh zákona, kterým by národní park prakticky zrušil ve prospěch developerů, spekulantů s pozemky a těžařských firem.

Jiří Mánek ve svých funkcích opakovaně porušoval zákony. Ještě jako náměstek ředitele Stráského navrhl a prosadil kácení v nejcennějších částech národního parku - v oblasti Ptačího potoka v Modravských slatích, v pralese na Smrčině a dalších místech. Protizákonné kácení potvrdila pokutou Česká inspekce životního prostředí, ombudsman, ministerstvo a nakonec i soud. Rovněž pokračoval v protizákonném používání jedovatých chemických postřiků - i zde musel zasahovat soud. Prosazoval zmenšení oblastí ponechaných přírodě i kontroverzní stavební projekty v šumavské divočině. Státní peníze přeléval prostřednictvím zbytečných zakázek do kapsy firem spojených s jihočeským kmotrem Pavlem Dlouhým z Hluboké.

Vítáme, že ministerstvo jasně odmítlo pokus bývalého ředitele parku Jiřího Mánka vyřadit Šumavu ze seznamu mezinárodně uznávaných národních parků. I v řadě dalších bodů se ministerstvu podařilo plán péče opravit, nepočítá například s nejspornějším projektem, s lanovkou a sjezdovkou na Hraničnick.

Šokem a obrovským zklamáním je pro nás ale skutečnost, že aktuální plocha národního parku ponechaná přírodě se zmenšila z 30 % na pouhých 23 % jeho rozlohy. Ministr tedy připouští snížení ochrany oproti stavu, který tu byl před nástupem vlády ODS. Přitom jsme odbornými podklady doložili, že je potřeba ponechat nejméně polovinu národního parku přírodě. Je to dobré nejen pro její přirozený vývoj, ale i pro místní ekonomiku, protože právě divoká příroda láká nejvíc turisty. Budeme chtít, aby ministerstvo zdůvodnilo, proč tak velké oblasti zachovalé přírody nechce přísně chránit.

Budeme pečlivě hlídat, zda se nezačne znovu kácet v nejcennějších oblastech národního parku, kde se o to vedení parku dosažené předchozí vládou ODS pokoušelo. Zároveň doufáme, že ministerstvo dodrží svá slova, kterými označuje tento plán péče za přechodný, a oblasti ponechané přírodě rozšíří tak, aby nemohlo docházet k ničení vzácné šumavské přírody.

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Edvard Sequens

Podepište petici za dobrý zákon o Národním parku Šumava

Lidé svým hospodařením mění tvář krajiny. Posláním národních parků je pak uchovat v moři civilizovaného světa ostrovy nedotčené přírody. Pouze tady můžeme vidět, jak vypadá prales se staletými stromy a tlejlíci kmeny nebo divoká řeka.

Důležitá je ochrana všech fází vývoje přírody a jejích přirozených proměn v závislosti na změnách okolního prostředí. Právě kvůli této fascinující podívané jsou národní parky vyhledávaným místem turistického ruchu.

Žádáme Vás, abyste přijali takový zákon o Národním parku Šumava:

- ve kterém bude hlavním cílem národního parku ochrana přírody; ostatní činnosti budou možné jen do takové míry, kdy neohrozí vzácnou přírodu;
- který zachová přinejmenším současnou rozlohu území ponechaného přírodě, tj. 30 % národního parku, a stanoví jeho postupné rozšíření alespoň na 50 % do roku 2030 tak, jak je to stanovené už v současném plánu péče o národní park z roku 2000 a jak je to obvyklé v ostatních evropských národních parcích;
- a který omezí další výstavbu tak, aby nezničila šumavskou krajinu.

Děkujeme.

Petiční výbor:

MVDr. Jaromír Bláha, Hnutí DUHA, trvale bytem Na kole 726, 263 01 Dobříš, oprávněný jednat jménem petičního výboru

Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc., Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy a Centrum výzkumu globální změny Akademie věd ČR, trvale bytem Prostřední Svince 35, 382 32 Velešín

Petr Vacek, herec, trvale bytem Nad pískovnou 1470/45, 140 00 Praha 4

Petici můžete podepsat na této stránce: <http://hnutiduha.cz/petice/> nebo také v kanceláři Cally.

Jivenské zastupitelstvo schválilo kontroverzní územní plán

V pondělí 31. března ve večerních hodinách schválilo zastupitelstvo obce Jivno místní územní plán, který kritizují občanská sdružení i místní obyvatelé. Záměry obsažené v územním plánu i nadále ohrožují údolí Rudolfovského potoka.

I přes dílčí změny, kterými návrh územního plánu prošel během veřejného projednávání, výhrady občanských sdružení i řady občanů okolních obcí trvají. K hlavním patří výstavba nových rekreačních objektů na území významného krajinného prvku Rudolfovský lom a výstavba zbytečné vodní nádrže na Rudolfovském potoce.

Starosta Jivna Josef Makovec na zasedání zastupitelstva tvrdil, že údolí Rudolfovského potoka zůstane „takové jako doposud“. Obec Jivno přitom aktuálně napadá žalobou rozhodnutí krajského úřadu Jihočeského kraje, které potvrdilo registraci významného krajinného prvku Rudolfovský lom.

„Tušili jsme, že představitelé Jivna chtějí protlačit kontroverzní záměry silou, což se také na zastupitelstvu stalo. Za naše občanské sdružení mohu slíbit, že snaha o ochranu údolí nekončí. Budeme ho bránit kvůli zachovalé přírodě i lidem, kteří ho využívají k odpočinku a relaxaci,“ komentuje schválení územního plánu Jaroslav Valevský ml. z občanského sdružení Náš domov.

„Schválením územního plánu nic neskončilo. Dění v údolí Rudolfovského potoka budeme i nadále bedlivě sledovat a postavíme se proti všem záměrům, které by ho mohly ohrozit,“ dodává Jiří Řehounek z Cally.

Tisková zpráva Cally a OS Náš domov

Jivno proti gravitaci

Ctění čtenáři si za poslední rok jistě stačili všimnout, že Ďáblík jako prakticky jediné médium v zemi dopodrobna pokrývá dramatické události kolem údolí Rudolfovského potoka. I nyní vám přinášíme původní materiál, který otřese nejen vámi, ale možná i samotnými základy newtonovské fyziky. Asi nějak tak, jako to udělal Albert Einstein.

Naši investigativní reportéři vypátrali v územním plánu obce Jivno, že na Rudolfovském potoce má vzniknout nová vodní nádrž. Udivilo je však, že impozantní vodní dílo, jehož hlavním účelem je zabránit bezcílné migraci vodních živočichů tam a zase zpátky, nerespektuje vrstevnice zobrazené na mapě a končí jaksí v polovině svého předpokládaného půdorysu. Zato však nádrž až podezřele věrně kopíruje katastrální hranici a v celé své majestátní ploše poslušně zůstává na území Jivna, zatímco sousední Hlincová Hora se musí spokojit s neplodnou bažinou. Ďáblík požádal o vyjádření hlavní aktéry této causy. A k velkému překvapení našich investigativců se v jejich výpovědích objevily značné rozpory.

„Jednou je to ve schváleném územním plánu, tak ať se mu ten rybník laskavě přizpůsobí. Kam bychom v obci přišli, kdybychom měli v obci brát ohledy i na vodu,“ reaguje na dotěrné novinářské dotazy starosta Jivna Josef Makovec. A při doplňující otázce o gravitaci a Isaacu Newtonovi se už viditelně dopálí: „A to má být zase kdo? Nějaký další aktivista? Jestli u nás nemá trvalý bydliště, tak mu na zastupitelstvu neudělím slovo!“

Jiří Brůha, nejvrchnější zpracovatel územního plánu, mluví o poznání smířlivěji: „Nemám pocit, že bych na tom území páchal nějaký urbanistický zločin. Já v tom schváleném dokumentu vidím především architektonickou příležitost. V současné době pracuji na projektu skleněné stěny, která v místě nádrže oddělí katastrální území Jivna a Hlincové Hory.“

Pod vlivem rozhovoru s panem architektem jsme se rozhodli poskytnout prostor také druhé straně sporu. Požádali jsme proto o vyjádření mníka jednovousého, který bydlí v Rudolfovském potoce pod třetím balvanem od rybníka Malý Mrhal po proudu. Ten se však pravděpodobně k výstavbě nádrže odmítá vyjádřit, neboť již týden zarputile mlčí.

Jiří Řehounek

ROPÁK A ZELENÁ PERLA ZA ROK 2013

V časopise ALTERNATIVA, který vydávaly Děti Země, byly v roce 1992 poprvé publikovány materiály „Spolku krušnohorských ropáků“, z nichž vyplývá, že na Zemi dochází k dichotomii dvou vysoce vyspělých druhů – Homo sapiens sapiens (člověka moudrého) a Petroleus mostensis (ropáka bahnomilného).

Celkem 90 členů nezávislé Komise ze 113 rozhodlo o vítězi **22. ročníku ankety „Ropák roku“** o anti ekologický čin (osoba, která se prosazováním nějaké stavby či záměru, vydáním rozhodnutí či budováním stavby nejvíce zasloužila o poškození životního prostředí) a **19. ročníku ankety „Zelená perla roku“** o anti ekologický výrok. Členy Komise jsou např. sociolog Jan Keller, filozof Erazim Kohák, písničkář Pepa Nos, teatrolog Vladimír Just atd.

Titul Ropák 2013 získal

1) Ing. Miloš Zeman, prezident České republiky – Ústecký kraj, Jihočeský kraj, Česká republika (227 bodů)

- za podporu výstavby cca 380 km plavebního kanálu Dunaj-Odra-Labe za 300-400 mld. Kč do roku 2045, přestože ekologické, dopravní, ekonomické i právní hlediska tento projekt silně zpochybňují, jak mj. dokládá i stanovisko Komise pro životní prostředí Akademie věd z února 2014, podle kterého by došlo k zásadnímu zásahu do fungování zbytků relativně přirozených ekosystémů střední Evropy,

- za podporu prolomení územních limitů schválených českou vládou v roce 1991 na Mostecku jako lék na vysokou nezaměstnanost, čímž by se pokračovalo v likvidaci zchovalých zbytků okolní krajiny, takže by došlo k vystěhování obyvatel Horního Jiřetína a Černic a velkorypadla by se přiblížila na 500 metrů k Litvínovu a Lomu u Mostu,
- za podporu kácení kůrovcem napadených stromů v Národním parku Šumava, ačkoliv nejde o hospodářské lesy, neboť cílem je zachování přírodních procesů,
- za podporu výstavby dvou jaderných bloků v JE Temelín za 300-500 mld. Kč a pátého bloku v JE Dukovany, ačkoliv pro životní prostředí, včetně snižování znečištění ovzduší a koncentrací skleníkových plynů, je výhodnější podporovat energetické úspory a alternativní zdroje energie, než tyto ekonomicky, bezpečnostně, strategicky a ekologicky rizikové stavby.

Zelenou perlu 2013 získal

1) Andrej Babiš, předseda představenstva společnosti AGROFERT HOLDING, a. s., a předseda hnutí ANO (261 bodů)

„My se jednou asi z té demokracie poděláme, všichni. Jak jinak totiž vysvětlit to, že se tu k dálnici vyjadřuje jezevec, ekologický terorista a taky každý starosta chce mít výjezd...“

z článku Babiš soptí: K dálnici se dneska vyjadřuje i jezevec. Jednou se z té demokracie poděláme

<http://www.parlamentnilisty.cz/parlament/vlada/Babis-sopti-K-dalnici-se-dneska-vyjadruje-i-jezevec-Jednou-se-z-te-demokracie-podelame-271563>, 11. 5. 2013

V příštích číslech se podíváme na další výsledky obou anket.

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Pohádková metamorfóza

V různých obměnách známe tu pohádku všichni. Dívka políbí žabáka (případně chlapec žábu), obvykle s korunkou na hlavě, z něj (z ní) se stane krásný princ (krásná princezna) a skončí to očekávatelnou svatbou. Ne, nebojte se, v dnešním opravníku vám nehodlám vysvětlovat, že metamorfóza žáby na člověka není možná, ani jak by tuhle pohádkovou pochybnost vysvětlil psychoanalytik.

Protože nejsem psychoanalytik, podíváme se na ty různé žabí prince a princezny z pohledu biologie. Vyjděme z toho, jak jsou žáby ve vyprávěnkách tohoto typu zobrazovány. Myslím, že bude všeobecná shoda na ropuše, nejspíše ropuše obecné, jako na předobrazu oněch žabiček s modrou krví.

A součástí ropušího jedu je mimo jiné i alkaloid bufotenin

(jinak též 5-hydroxy-N,N-dimethyltryptamin), látka s halucinogenními účinky. Pokud tedy někomu přišlo jako dobrý nápad políbit ropuchu, mohl vzápětí uvidět téměř cokoli, samozřejmě včetně metamorfózy žáby na krásnou a vdavekchtivou princeznu s velkým věnem a zálibou v domácích pracích.

Jiří Řehounek

Hmyzí hotel funguje i uprostřed města

Teplé jarní počasí vylákalo z našeho hmyzího hotelu první samotářskou včelu už na konci února. Hotýlek je teď za slunečných dnů včelami obletován. Jde o zednice rezavé, nejběžnější druh dutinových včel u nás, i tak ale máme radost, že funguje i uprostřed téměř stotisícového města. Hmyzí hotel, který pro nás vyrobil pan Jan Papáček, je součástí vzorkovníku podobných objektů na zahradě domu, v němž Calla sídlí. Ve čtvrtečních poradenských hodinách (14:00 – 16:00) je vzorkovník přístupný veřejnosti. Pokud uvažujete o něčem podobném i pro vaši zahrádku nebo balkón, přijďte se inspirovat.

Jiří Řehounek

Rorýsí školy

Každým dnem již nad našimi hlavami zakrouží tento zákonem chráněný svištoun a oživí šed' našich měst a některé naše vesnice svým výrazným „srííí srííí“. Bohužel jeho návrat na leckterá hnízdiště z důvodu nevhodné rekonstrukce či zateplování domů nebude radostný. Pojdme mu proto připravit nové hnízdní možnosti vyvěšením rorýsovníků či zachováním stávajících hnízdišť! Sledujte, kde rorýsi hnízdí, a svá pozorování zadávejte do databáze hnízdišť na www.rorysi.cz. Všechna rorýsí hnízdiště jsou zákonem chráněná a vlastníci jsou povinni je zachovat! Jednu z pěkných možností, jak rorýsům pomoci a to nejen jejich přímou ochranou ale také vzděláváním a osvětou, představuje projekt Rorýsí školy, který je podmodulem projektu Jaro ožívá (více viz www.springalive.net).

Jak se stát rorýsí školou? Zachovejte dobrovolně hnízdiště rorýse na vaší škole (školce) či vytvořte hnízdiště nové vyvěšením budek tzv. rorýsovníků. Informace o rorýsech a jak se zachovat v případě zateplování či rekonstrukce, jak vyrobit rorýsovníky a mnohé další informace také naleznete na zmíněných stránkách www.rorysi.cz. Druhou podmínkou pro udělení titulu rorýsí škola je zaslání vašeho prvního pozorování rorýsů (pozorování jednotlivce nebo celé třídy či jiné skupiny) v rámci projektu Jaro ožívá. Neváhejte a zašlete svá pozorování přes stránky www.springalive.net!

Po splnění těchto dvou podmínek se nám ozvěte a získáte kupříkladu on-line manuál k zakomponování problematiky ochrany rorýsích hnízdišť do výuky, vzdělávací materiály, tabulku na školu Přátelé rorýsů, certifikát a mnohé další odměny. Novinkou pro letošní rok je rozšíření mezinárodní komunikace s rorýsími školami ze zahraničí a vycházky do terénu nejen za rorýsem vedené odborníkem. Na vybrané školy budou k hnízdům rorýsů instalovány webkamery pro přímý přenos hnízdění. Největší odměnou je však dobrý pocit z podílení se na přímé ochraně tohoto druhu a ukázání dětem, že přírodu

ve městech je potřeba opatrovat.

Prozatím se do projektu zapojilo více než 25 škol, které se ukazují být významnými aspiranty na titul Rorýsí škola. Devíti z nich již byl certifikát udělen. Mezi nejaktivnější rorýsí školy patří ZŠ Školní ve Vrchlabí, která má i vlastní rorýsí web <http://www.zsskolnivr.cz/rorysi.htm>. Více se o této škole můžete dočíst například v loňském čísle časopisu Ptačí svět. Na ZŠ Břidličná se podařilo vyvěsit na školu nemalé množství rorýsovníků. Velmi zodpovědně se svého titulu ujala například také ZŠ Pečky, kde se nachází jedna z nejpočetnějších rorýsích kolonií v ČR (kolem dvaceti párů). V červenci roku 2011 zde byly deseti dospělým rorýsům připevněny geolokátory. S jejich pomocí je možné zpětně rekonstruovat cestu, kterou rorýsí migrují. Gymnázium Cheb umístilo do rorýsí budky webkameru, díky níž mohou studenti sledovat hnízdění v přímém přenosu. A nejen oni. Na adrese <http://195.113.182.231:60280/CgiStart?page=Single&Language=0> sledujte hnízdění rorýsů z této školy online!

Znáte ve svém okolí školu, na které hnízdí rorýsí a čeká ji rekonstrukce? Víte o škole či školce, která by ráda umístila na školu rorýsí budky? Napište nám na springalive@birdlife.cz.

Alena Rulfová, ČSO, koordinátorka projektu Rorýsí školy pro region Čech
(ilustrační foto Dušana Vodnárka ze ZŠ Vrchlabí)

Lidstvo je nepřipravené na zvládnutí rizik a dopadů spojených s klimatickou změnou

Druhá část Páté hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), zveřejněná v uplynulých týdnech v Jokohamě, potvrdila, že klimatická změna již dnes negativně ovlivňuje každý kontinent a oceán. S postupující klimatickou změnou bude přibývat lidí chudých, hladových a nemocných jako důsledek častějších povodní, vln veder a sucha a snížené produkce potravin. Vědci IPCC rovněž varují, že bez podstatného a rychlého snížení uhlíkových emisí budou dopady klimatické změny větší, než na jaké jsme vůbec schopni se adaptovat.

Prof. Bedřich Moldan komentuje: „Škála dopadů je velmi široká od ovlivnění lidského zdraví přes vodní hospodářství, infrastrukturu, městské oblasti, potravinovou bezpečnost až po vlivy na živou přírodu. Zpráva zdůrazňuje, že adaptace se v žádném případě nemají stavět do protikladu k mitigacím, to znamená zmírňujícím opatřením založeným na redukcích emisí skleníkových plynů. Oba přístupy se doplňují.“

Doc. Ing. Mgr. Miroslav Trnka Ph.D. z Mendelovy univerzity řekl: „Dopady změny klimatu na zemědělskou produkci jsou již nyní patrné v některých regionech a je třeba zdůraznit, že převažují změny negativní. Změna klimatu ovlivní všechny aspekty potravinové bezpečnosti včetně dostupnosti a cenové stability.“

Michal Broža, vedoucí Informačního centra OSN v Praze říká: „Změna klimatu není otázkou daleké budoucnosti, děje se teď a tady. Doufám, že varování vědců budou političtí představitelé dostatečně reflektovat na klimatickém summitu, který v září do New Yorku svolává šéf OSN Pan Ki-mun. Cílem je vystupňovat politický tlak na uzavření smysluplné mezinárodní úmluvy o ochraně klimatu v roce 2015 v Paříži.“

RNDr. Ing. Jaroslav Rožnovský CSc., z Českého hydrometeorologického ústavu uvedl: „Území České republiky by mohlo být v budoucnosti ohroženo nedostatkem vody, proto je nutné podnikat veškeré kroky k jejímu vyššímu zadržení v naší krajině. Častější výskyty sucha budou dány nejen nedostatkem srážek, ale kvůli nárůstu teploty vzduchu i vyšším výparem. Nebude tak dotčeno jen množství vody, ale i její kvalita.“

Mgr. Tomáš Milář, Ph.D. z Masarykovy univerzity komentuje: „Globální změna klimatu představuje pro rozvojové země vážné riziko. Hrozí zaplavování pobřežních oblastí, snížení dostupnosti a kvality pitné vody, omezení zemědělské produkce, nárůst extrémních živelních pohrom atd. Adaptace je možná jen do určité míry, bezpečnější je klimatický rozvrat vůbec nepřipustit.“

"Nová zpráva IPCC potvrzuje, že změna klimatu zvyšuje potenciál ozbrojených konfliktů mezi státy, občanských válek a především regionálních mezinárodních konfliktů v nejhůř postižených zemích. Bezpečnost lidí však neohrožuje jen násilí: postupující sucha, neúrody, ničivé bouře a hurikány už teď narušují rozvoj i samotné přežití těch nejzranitelnějších populací." Uvedl PhDr. Libor Stejskal, Ph.D. ze Střediska bezpečnostní politiky FSV UK.

„Každé opatření, které dneska odložíme, se v budoucnu prodraží“, varovala Barbora Urbanová, koordinátorka Klimatické koalice. „Nedostatek aktivity ze strany současných politiků nás v budoucnu požene do použití drahých a nevyzkoušených technologií, přitom dneska máme k dispozici bezpečné a dostupné řešení v podobě energetické efektivity a obnovitelných zdrojů.“

Tisková zpráva Klimatické koalice

Zprávu si můžete stáhnout z webu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) na www.ipcc.ch

Stromy kolem silnic nejsou příčinou nehod.

Na vině je špatný stav silnic a nepozornost řidičů

Stromy řidiče nezabíjejí, na vině je příliš rychlá jízda a špatný stav silnic. Sdružení Arnika ostře odmítá návrhy k dalšímu kácení alejí podél silnic. S těmi přišel ředitel dopravní policie Tomáš Lerch poté, co policie zveřejnila statistiky dopravních nehod za loňský rok. U českých silnic zemřelo v loňském roce 583 osob a 2 782 lidé byli těžce zraněni. Místo kácení stromů by se úřady měly zaměřit na bezpečnostní prvky na silnicích a osvětu řidičů.

„Představa, že nebezpečné stromy stojí podél silnic a číhají na nebohé řidiče, se hodí nanejvýš do hrůzostrašné pohádky. Od ředitele dopravní policie mají občané právo očekávat více,“ říká odbornice na životní prostředí Marcela Klemensová ze sdružení Arnika. „Policie by se měla zaměřit na osvětu řidičů a bezpečnostní prvky podél silnic, jako jsou například odrazky, bílé pruhy na kmenech stromů, a vhodné dopravní značení. Nemůžeme si přece zničit celou krajinu kvůli tomu, že někteří řidiči porušují předpisy a jezdí nezodpovědně,“ dodává Klemensová.

Poučit bychom se podle Arniky mohli v sousedním Německu, kde jsou v řešení podobných problémů mnohem dále. Tamní policie zavedla výstražnou dopravní značku „pozor alej“. Ve všech úsecích silnic lemovaných stromy je také automaticky snížena přípustná rychlost na maximálně 70 kilometrů v hodině. Cestáři důsledně označují kmene stromů reflexními prvky a vláda zavedla i speciální školení řidičů pro jízdu v aleji do autoškol.

Z rozsáhlého výzkumu prováděného ve Francii vyplývá, že přítomnost alejí nemá žádný vliv na riziko dopravních nehod. Aleje jsou jako unikátní fenomén středoevropské krajiny chráněny Evropskou úmluvou o krajíně i zákonem. Arnika se obrátila na ministry životního prostředí a dopravy Richarda Brabce a Antonína Prachaře, aby devastaci českých a moravských alejí nepřipustili.

Arnika se snaží také přispět k větší bezpečnosti českých a moravských silnic. V minulých letech označili dobrovolníci více než pět set stromů v nebezpečných úsecích silnic bílými reflexními pruhy. Příkladem se chopila Krajská správa údržby silnic Kraje Vysočina, a její pracovníci natírají stromy podél silnic II. a III. tříd. V ostatních krajích není situace tak dobrá, proto bude i letos Arnika v natírání pokračovat. Vybrala si k tomu alej v Uherském Ostrohu. Veřejná sbírka na bílou barvu k natírání bude zahájena v nejbližších dnech. V minulosti se dobrovolnými příspěvky vybralo již 167 tisíc korun.

Tisková zpráva sdružení Arnika

Překáží zeleň u Zelené ratolesti?

Kvůli lidské bezohlednosti bude muset být zlikvidován téměř dvěstě let starý jedlovec kanadský, rostoucí u parkoviště v zahradní restauraci "U Zelené ratolesti", zvané též kdysi "U zelené větve", součásti nejstaršího domu Husovy ulice, kde byla od roku 1837 nejsevernější zastávka Gerstnerovy koněspřežní dráhy z Budějovic do Lince.

Jedlovec kanadský je dlouhověký druh, který se v příznivých podmínkách dožívá několika set let. Možná ten strom na místě rostl už v roce 1821, kdy tu nechal otec Vojtěcha Lanny Tadeáš postavit stejnojmenný zájezdní hostinec. Přetrval tak řadu majitelů a uživatelů, kromě otce i syna Lanny např. známého průmyslníka Poráka, rodinu Zátků, pravidelné akce Sokola a od roku 1903 též "elektrické divadlo" - jak se tehdy nazýval biograf. Strom tu bez úhony přečkal dokonce i přírodě nepřející komunistický režim do roku 1989.

Nyní je majitelkou objektu jakási pražská akciová společnost. Těžko dnes dohledat, kdy se zde prováděly poslední terénní úpravy pro rozšíření parkovacích míst. Každopádně - ti "budovatelé", kteří při výkopových pracích pro zabetonování parkoviště necitlivě zasáhli do kořenového systému jedlovce, mají na svědomí, spolu se škodlivými imisemi z dopravy, postupné odumírání stromu až k dnešnímu stavu, kdy silně proschlý jehličnan musí být pokácen z důvodu jeho snížené stability.

Promlčecí lhůta pro udělení pokuty za poškození stromu byla zmeškána a tak pachatelé zůstanou nepotrestáni. Lze jen doufat, že stejný osud nepostihne také vzrostlé lípy v zahradní restauraci, které zabírají prostor, kam by se vešla další místa k sezení. Mohlo by se stát, že by se tak vyhlášená restaurace časem ocitla zcela bez jediné zelené ratolesti. Ostatně - mnohým konzumentům by to zřejmě tak moc nevadilo - mohla by přece dál existovat pod nějakým nic neříkajícím italským, anglickým či mexickým názvem.

Jaroslava Brožová

Tábor vyčerpал kvótu zamoření prachem o osm měsíců dříve než vloni

Tábor se stal prvním jihočeským městem, které vyčerpalo celoroční kvótou počtu dní s překročeným denním limitem pro polévatý prach. Opakuje se tak situace z minulých let, nicméně letos o 8 měsíců dřív než v loňském roce. Znečištění ovzduší přitom vážně ohrožuje zdraví i životy lidí. Podle zprávy Státního zdravotního ústavu mělo znečištění prachem v ČR za rok 2012 na svědomí zhruba 5500 předčasně zemřelých lidí a 1800 vážně nemocných, kteří museli být hospitalizováni pro akutní srdeční nebo dýchací obtíže.

„Pro znečištění polévatým prachem (PM 10) povoluje zákon i evropská směrnice o ovzduší překročit denní limit (50 µg/m³) maximálně po 35 dnů během kalendářního roku. Podle údajů ČHMÚ překročila monitorovací stanice v Táboře limit šestatřicetkrát už 31. března. V loňském roce to bylo až o 8 měsíců později, 3. prosince, a za rok 2013 byl limit překročen po 40 dní,“ uvedl Miroslav Šuta z Centra pro životní prostředí a zdraví a dodal: *„Celoroční průměrná koncentrace prachu v Táboře sice v posledních letech zákonný limit nepřekročila, ale hodnoty doporučené Světovou zdravotnickou organizací (WHO) pro ochranu lidského zdraví překračovala o 50 až 60%. Také obyvatelé Českých Budějovic nebo Vodňan v uplynulých letech dýchali vzduch, jehož znečištění výrazně překračovalo hodnoty zdraví nebezpečné.“*

Jako polévatý prach se obvykle označují částice s průměrem menším než 10 µm (PM 10). Jemný prach zahrnuje částičky o průměru do 2,5 µm (PM 2,5), které jsou schopny pronikat hluboko do dýchacího ústrojí, a proto jsou pro zdraví lidí nebezpečnější. Krátkodobé vdechování prachu zvyšuje počet zánětlivých onemocnění plic, působí negativně na srdečně-cévní systém, vede ke zvýšení počtu hospitalizací a k vyšší úmrtnosti. Dlouhodobé působení prachu zhoršuje plicní funkce u dětí i dospělých, zvyšuje počet chronických obstrukčních onemocnění plic a snižuje délku dožití hlavně v důsledku úmrtí na srdečně-cévní a plicní onemocnění.

„Za nejnebezpečnější je považována frakce jemných prachových částic, které unikají typicky např. z výfuků dieselových automobilů. Tyto jemné prachové částice mají schopnost vnikat až do plicních sklípků. Jsou příčinou zejména vážných srdečně-cévních onemocnění a způsobují i předčasná úmrtí. Koncentrace jemného prachu naměřené v Českých Budějovicích v uplynulých letech překračovaly doporučené hodnoty pro ochranu zdraví o 70 až 100%,“ uvedl Šuta a dodal: *„O 30 až 70% je v Českých Budějovicích překračován zákonný limit pro rakovinotvorný benzo-a-pyren. Jde o polycyklický aromatický uhlovodík, který vzniká při nedokonalém spalování např. v automobilových motorech, v průmyslových procesech nebo v lokálních topeništích.“*

Tisková zpráva Centra pro životní prostředí a zdraví

Komunitní kompostování v Kaplici

Město Kaplice a Hnutí DUHA České Budějovice se rozhodly pro lepší nakládání s bioodpady. Ty nepatří do směsného komunálního odpadu, neboť jsou cennou surovinou pro vznik kvalitní zeminy-kompostu. Naopak v popelnici a na skládkách působí bioodpady velké problémy. Při větším množství bioodpadu ve směsném komunálním odpadu se na skládce vytváří metan.

Na začátku stála snaha Hnutí DUHA ČB o to, aby bylo půdě vráceno to, co si od ní bereme. Důležité bylo rozhodnutí Města Kaplice zakoupit kompostér pro komunitní kompostování bioodpadu. Hnutí DUHA Č. Budějovice zařídilo osvětu pro děti i dospělé, zakoupilo příslušenství k domácímu kompostování a zavázalo se, o kompostér se starat.

Kompostér je uzamykatelný, aby nemohl nikdo nezodpovědný uložený obsah znečistit odložením věcí, které tam nepatří. Podle statistiky tvoří kuchyňský a zahradní odpad asi 33 % popelnice. Lidé, kteří se rozhodli ukládat své bioodpady do komunitního kompostéru k výrobě kompostu, od nás obdrželi, kromě jiného, i klíč od kompostéru. Vyprodukovaný kompost budou využívat ti, kteří budou do kompostéru

ukládat bioodpady. To zaručí čistotu vzniklého kompostu.

V úterý 25. března do Kaplice zavítal zakladatel Ekodomova, p. Hodek, aby děti i dospělé poučil o důležitosti kompostování bioodpadu a o tvorbě půdy. Mimo to proběhla i slavnostní instalace kompostéru v Nových Domovech u bytového domu čp. 491. Děti ze dvou kaplických základních škol vyslechly přednášky p. Hodka, mnoho zajímavého o tom, co do kompostéru patří a co tam naopak nepatří, o tvorbě půdy a o její důležitosti.

Vznik, stavba a složení půdy jsou výsledkem neopakovatelných procesů po milióny let kombinujících vliv působení geologických faktorů, klimatu, podzemní vody a organismů žijících v půdě i na jejím povrchu. Na ni se adaptovaly jednotlivé druhy fauny a flóry, aby vytvořily kompletní ekosystém, jehož součástí je i člověk. Změna půdních podmínek často vede k nevratným změnám v životním prostředí a organismy jsou nuceny se adaptovat na nové podmínky. Ty, které se nedokáží adaptovat, hynou.

Půda je multifunkčním činitelem. Jednou z funkcí je zajištění koloběhu vody v krajině. Půdní vlhkost na území ČR obsahuje 10 krát více vody než všechna naše jezera a vodní toky. Změny vodního režimu v půdě jsou jedním z největších problémů dneška. Ke změnám dochází zastavováním území, odvodňováním a nevhodným hospodářským využíváním půdy způsobujícím její utužování a vodní erozi. Vodní erozi je v ČR ohroženo téměř 50% zemědělské půdy. Následkem je úbytek ornice. Snižuje se tak mocnost půdy, která v krajině vodu zadržuje. Snižuje se i odpar a ztrácí se efektivita nevykonnější přírodní klimatizační jednotky, kterou máme zdarma k dispozici. Tráva rostoucí na půdě s dostatkem organické hmoty a vody dává chladičský výkon 700 W na 1m². Kondenzace odpařené vody zpětně vytváří teplo. Dochází tak k vyrovnávání teplot mezi dnem a nocí a snižování teplotních extrémů. Udržení vody v krajině zamezuje vodní erozi půdy a zároveň je prevencí povodní a následných hospodářských škod.

Kvalita půdy je určující pro kvalitu potravin a zdraví rodin a obyvatel. Jednou z cest, jak pečovat o půdu a její vodozadržnost, je využívání organických zbytků z domácností a firem na výrobu organického hnojiva a humusu a jeho aplikace do půdy. Nejjednodušší formou zpracování organických zbytků je kompostování. Přímé využití kompostů vyrobených svépomocí podporuje pěstování zeleniny, ovoce, bylinek a květin na zahradách, střeších domů a balkónech. Sběr organických zbytků organizovaný obcemi umožňuje výrobu kompostu i pro využití v zemědělství. Všechny druhy využívání organických zbytků vedou ke snižování jejich podílu ve směsném komunálním odpadu, kde nyní tvoří 40%. Dochází tak k významným úsporám v odpadovém hospodářství obcí. Základem jakéhokoli využití organických zbytků je jejich kvalitní vytrídění každým z nás. Za tímto účelem vznikl projekt Kompostuj.cz. Jeho cílem je upozornit na problematiku péče o půdu širokou veřejnost, školy, firmy a instituce a poskytnout jim praktické návody. Projekt ukazuje, jak dlouhodobě přispívat ke zkvalitňování životního prostředí, snižovat náklady na odpadové hospodářství a získávat zdravé a výživné potraviny.

Málo se ví, že pouhý centimetr živé půdy bohaté na humus se vytváří zhruba sto let. Pokud chceme sklídit slušnou úrodu, potřebujeme 20-30 cm humózní půdy. Na to je třeba 2-3 tisíce let.

Za Hnutí DUHA České Budějovice Růžena Šandová

Uklid'me společně Česko

Uklid'me Česko

Chystaná úklidová akce "Uklid'me Česko" vychází z mezinárodně osvědčeného modelu "Let's Do It!". Tento typ jednodenních úklidových akcí proběhl úspěšně již ve více než 100 zemích za účasti 8,5 milionů dobrovolníků. Úklid Česka proběhne v sobotu 17. 5. 2014. Cílem akce je však nejen uklidit naše okolí a ve společné věci zaangažovat různé

zájmové skupiny, školy, sdružení, firmy, státní správu i jednotlivce, ale v neposlední řadě také mediálně zviditelnit dlouhodobě neřešenou problematiku černých skládek a přispět tím k prevenci jejich vzniku.

Již druhým rokem probíhá v ČR mapování černých skládek prostřednictvím projektu ZmapujTo - <http://www.zmapujto.cz>, díky němuž bylo nahlášeno a do mapy zaneseno více než 2 500 černých skládek. Uzářil čas posunout se dále a s nasbíranými daty smysluplně naložit, proto vznikla myšlenka celostátní úklidové akce pod názvem "Uklid'me Česko".

Do chystané úklidové akce je možné zapojit se jako místní organizátor, dobrovolník, mediální partner či sponzor. Začátkem března byla spuštěna interaktivní mapa, sloužící k přihlašování organizátorů místních úklidů, dobrovolníků a k vzájemné komunikaci mezi nimi. Díky ní se mohou účastníci akce snadno zaregistrovat a uvidí v přehledné mapě např. počet již přihlášených dobrovolníků a také organizátorů, ke kterým se mohou ve zvolené lokalitě připojit. V mapě lze zobrazit i již nahlášené černé skládky, které mohou účastníci během akce uklízet - <http://mapa.uklidmecesko.cz>.

Projekt počítá i se zapojením firem z oblasti služeb v odpadovém hospodářství, které mají k této problematice velmi blízko. Řada již zapojených firem nabízí v den akce nejrozličnější benefity jako odvoz zdarma, slevy za uložení odpadů, prodloužená otevírací doba sběrných středisek, pytle a rukavice pro dobrovolníky a další. Pěkným příkladem pro ostatní je také město Brno, které prostřednictvím OŽP Magistrátu přislíbilo kontejnery, jejich odvoz a likvidaci pro tuto akci zcela zdarma.

I pro města a obce je projekt výhodný. Velká část jich totiž alespoň jedenkrát ročně na své náklady provádí úklid svého katastru od pohozených odpadů (včetně černých skládek). Nyní se městům a obcím naskýtá příležitost uklidit během jednoho dne černé skládky na svém katastrálním území s využitím pomoci dobrovolníků a dalších partnerů akce, tedy za výhodnějších podmínek, než kdyby tak činily samostatně. Navíc pokud se skládka včas neodstraní, bude se časem rozrůstat a porostou tak i budoucí náklady na její likvidaci. V místech, kde obec nebude moci poplatek za odvoz a uložení odpadu uhradit, se pak dobrovolnická akce bude redukovat na běžný počišťovací úklid drobného nepořádku (papír, plasty apod.), nicméně ten je mnohde také zapotřebí.

Každopádně vítání jsou všichni, které myšlenka "Uklid'me Česko" oslovila a chtějí se do realizace projektu aktivně zapojit nebo jej finančně či materiálně podpořit. Podrobnější informace a možnosti zapojení naleznete na webu akce <http://www.uklidmecesko.cz>. A nezapomeňte, že bez Vás Česko neuklidíme.

Tisková zpráva kampaně

Cesta do hlubin i mělčin environmentálního po(d)vědomí

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav je normální polabské městečko, nebo spíše dvojměstečko (a podle tohoto atributu si ho asi taky většina Čechů pamatuje). Působí tady Polabské sdružení ochránců přírody (PSOP), které provozuje odběrnou stanici pro zraněné živočichy, vyrábí ptačí budky a pořádá osvětové

akce pro veřejnost. V 90. letech tu existovala také pobočka Děti Země. A právě čtvrtstoletou existenci této neziskovky si vybrala jako téma maturitní práce studentka zdejší zemědělské školy Tereza Lonská.

S maturitní prací jsem měl možnost se seznámit z titulu oponenta, takže se mohu o pár dojmů podělit. Nejde ani tak o výčet úspěchů či proher Děti Země (potažmo i ochrany životního prostředí jako celku) v polistopadové historii naší země. Práce má totiž ještě druhou, praktickou část, kterou je sociologický dotazník. Stovka respondentů ze základní školy, střední školy, vysoké školy, soukromé firmy a mysliveckého sdružení sice není úplně reprezentativní vzorek, ale jako sonda do po(d)vědomí malého českého města o životním prostředí a jeho ochráncích se docela hodí.

Co tedy Tereza Lonská zjistila? Většina dotazovaných (57 %) si myslí, že veřejnost má dostatek informací o životním prostředí, jako jejich zdroj přitom nejčastěji uvádí internet. Knihy na druhém místě jsou ale asi spíše zbožným přáním dotazovaných, kteří nevěděli, co vybrat. Pokud by brandýští potřebovali, obrátili by se s problémem z této oblasti hlavně na úřady a nevládní organizace. Z neziskovek věnujících se životnímu prostředí je pro respondenty suverénně nejznámější Greenpeace, s odstupem následují Hnutí DUHA, Arnika a ČSOP. Zato na PSOP ani Děti Země, neziskovky, které ve městě působí nebo alespoň působily, si nevzpomněl nikdo. Činnost ochránářské organizace by z oslovených účastníků průzkumu většina vůbec nepodpořila, malá část uvažuje o podpoře finanční.

A co z výsledků dotazníku plyne pro nás, kteří se pohybujeme v ochraně životního prostředí a neziskovém sektoru? Ačkoli mnohdy pracně budujeme identity svých organizací a trávíme noci nad projekty, většinu lidí naše snažení moc nebere (a v normálních podmínkách ani brát nebude), natož aby mezi neziskovkami nějak výrazněji rozlišovali. Musíme se prostě snažit, abychom naše aktivity dobře vysvětlovali veřejnosti (nejlépe na internetu ☺), byli otevření (a ne zabeďnění v neziskovkovém ghettu) a respektovali, že naše snažení je sice pěkné, ale pro většinu spoluobčanů jen málo atraktivní. A když budeme dobře fungovat, obrátí se na nás občané, až jim a jejich krajině poteče do bot.

Právě osvětu za nás při přípravě svojí maturitní práce udělala Tereza Lonská, alespoň mezi lidmi, kteří vyplnili její dotazník a snad se při tom vyplňování i něco dozvěděli. A aby tento text vyzněl ještě krapet optimističtěji, zakončím ho autorčinou citací ze Závěru maturitní práce: „Ekologické organizace, potažmo všechny NNO, jsou jedním z nejdůležitějších pilířů demokracie. Jsem přesvědčena, že fungují jako jakýsi hlídací prvek.“ Díky Tereze Lonské o tom uslyšelo sto účastníků její ankety. Kdo osloví zbylých deset milionů? ☺

Jiří Řehounek

POZVÁNKY NA AKCE

Hnutí DUHA a Calla

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelené čtvrtky

Proč máme chránit naši půdu?

s **Doc. RNDr. Václavem Pižlem, CSc.**
ředitelem Ústavu půdní biologie AV

*Dá se zničená půda nahradit či zaplatit?
Jak dlouho vznikala?*

**Ve čtvrtek 15. 5. 2014 od 18:00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice**

Více informací:

Hnutí DUHA České Budějovice, Dlouhá 134, Kaplice, tel.: 380 311 459, ceskebudejovice@hnutiduha.cz,
<http://www.hnutiduha.cz>

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 384 971 930,
calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Nuclear Energy Conference 2014

Ekonomické limity jaderné energetiky

29. dubna 2014 od 10,00 do 16,15

Smetanův sál Autoklubu ČR, Opletalova 29, Praha 1

Akci pořádají Jihočeské matky, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí a Hnutí DUHA.

**Konference je již plně obsazena, ale pokud máte zájem, můžete sledovat přímý přenos na stránkách
www.memza.cz**

Další informace o konferenci www.nec2014.eu

SPOLU O EVROPĚ: JADERNÁ ENERGETIKA – ÚPADEK NEBO OŽIVENÍ?

út 29. 4. 2014 / 19:00, Langhans, Vodičkova 707/37, Praha

Promítání: Jaderný comeback / Justin Pemberton / Nový Zéland / 2007 / 75'

Debata: Mycle Schneider a Vladimír Wagner

Víte o jiném průmyslovém odvětví, které vyvolává podobné spory mezi zastánci a odpůrci jako jaderná energetika? Chcete-li získat podrobné informace o perspektivách jaderné energetiky v Evropě, přijďte debatovat s experty.

Debaty se zúčastní Mycle Schneider, nezávislý mezinárodní konzultant v oblasti energetiky, který je iniciátorem a hlavním autorem Zpráv o stavu jaderné energetiky ve světě, a další Vladimír Wagner z Ústavu jaderné fyziky AV ČR.

Moderátorem diskuse bude novinář a spolupracovník ČRo Jaroslav Šonka.

Cyklus diskusí Spolu o Evropě je financován z prostředků Evropské unie. Akci pořádá Člověk v tísni. Mediálním partnerem cyklu besed Spolu o Evropě je Český rozhlas Plus.

[Pozvánka ke stažení.](#)

Více: <http://www.clovekv tisni.cz/cs/langhans>

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za jarní květenou do Vidova“

s botanikem Milanem Štechem (PřF JU) a entomologem Jiřím Řehounkem (Calla)

Přírodovědná vycházka zaměřená na pozorování a určování zajímavých druhů rostlin a hmyzu v okolí Vidova. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

neděle 18. 5. 2014 od 8.30 hod.

Sraz na zastávce českobudějovické MHD Vidov, Náves (linka č. 10)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Akce se koná za finanční podpory Jihočeského kraje a sítě Krasec.

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za obojživelníky do Hradců“

Se zooložkou Pavlou Robovskou (PřF JU) a entomologem Jiřím Řehounkem (Calla)

Přírodovědná vycházka za poznáním obojživelníků a hmyzu do okolí osady Hradce u Vrábče. Součástí vycházky budou ukázky odchytu obojživelníků. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

sobota 31. 5. 2014 od 8:30 hod.

Sraz na vlakové zastávce ČD Hradce

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC 2014

19. 4. – 1. 5.

VZDOR a SOUMRAK ALTERNATIV?

Pořádá: Sluňákov - centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

1. 5. 2014

EKOJARMARK – HORNÍ NÁMĚSTÍ OLOMOUC

KONCERT EDO 2014

9:30	THE SHOOKIES
10:30	TOMÁŠ KOČKO a ORCHESTR
12:30	BRATŘI ORFFOVÉ
14:00	ŽAMBOŠI
15:30	MARSHALL MALINOVSKY
17:00	KRAUSBERRY
18:30	ANDREJ ŠEBAN BAND
20:00	PETER LIPA BAND

V případě špatného počasí se koncerty uskuteční v U klubu Olomouc u Leoše Friedla.

DIVADLO TRAMTARIE na nádvoří radnice.

OLOMOUC TŘÍDÍ ODPAD

DO PRÁCE NA KOLE – ZAHÁJENÍ 2014

VÝLETNÍ PĚŠKY HISTORICKOU OLOMOUCÍ

A mnoho dalšího...

UBYTOVÁNÍ NA SLUŇÁKOVĚ: Pro návštěvníky programu EDO je připravena možnost levného ubytování v nízkoenergetické budově Sluňákova v Horce nad Moravou. Doprava městskou hromadnou dopravou. Přespání ve vlastních karimatkách a spacácích za 50 Kč na noc. Případně ve dvoulůžkových pokojích 150 Kč na noc. Pouze pro přihlášené: jana.vyhnakova@slunakov.cz

AKTUÁLNÍ INFORMACE O PROGRAMU EDO 2014: www.slunakov.cz

Vítání ptačího zpěvu v jižních Čechách

Dívčice

Sraz v sobotu 3. 5. v 6:40 na nádraží (po příjezdu vlaku od Č. Budějovic). Hlavní náplní bude pozorování ptactva na okolních aktuálně atraktivních lokalitách, pravděpodobně ukázka kroužkování ptáků a povídání na libovolná ornitologická témata. Dobrou náladu, svačinu a dalekohled s sebou. Vede Vojta Kubelka (tel.: 721 018 336, e-mail: kubelkav@gmail.com).

Jistebnice – Nadějkov

Sraz ve čtvrtek 1. 5. v 8:00 na náměstí před MÚ v Nadějkově. Vycházka s pozorováním a poslechem ptáků. Vede František Vališ a Josef Jahelka (tel.: 723 432 988).

Písek

Sraz v neděli 4. 5. v 6:00 na nádvoří bývalé Obchodní akademie. Dalekohledy vítány, s nimi uvidíte 10x více. Vede Jiří Šebestian (Prácheňské muzeum tel.: 382 201 111, e-mail: sebastian@prachenskemuzeum.cz).

Planá nad Lužnicí

Sraz v neděli 4. 5. v 8:00 v ulici V Hlinách u sběrného dvora. Vycházka s posloucháním a poznáváním ptáků, odchyt a kroužkování, presentace prvků ochrany ptáků. Vedou Stanislav Vyhnal, František Vališ a Josef Jahelka (tel.: 723 432 988).

Stožec (okr. Prachatice)

Sraz v sobotu 3. 5. před Informačním střediskem NP Šumava ve Stožci. Od 5:00 do 8:00 pozorování a rozpoznávání podle hlasů, od 9:00 do 12:00 vycházka s určováním druhů. Pořádá ČSO ve spolupráci s Informačním střediskem a Střediskem environmentální výchovy NPŠ Stožec (tel.: 388 335 014, 731 530 466). Vedou Lumír Vozábal a Martin Lazarovič.

Toužín u Dačic

Sraz v neděli 4. 5. v 7:30 u loděnice v Toužíně. Bude připravena ukázka kroužkování ptáků a soutěž pro děti. Pořádá ČSO ve spolupráci se ZO ČSOP Vysočina. Vede Hana Uhlíková (tel.: 734 170 810, e-mail: hana.u@seznam.cz), Pavel Beneš a Tomáš Brinke.

Benefiční koncert Štěpána Raka

V sobotu 10. května 2014 v Českých Budějovicích opět vystoupí virtuózní kytarista, profesor Štěpán Rak na koncertu, jehož výtěžek bude věnován na podporu dětí z oblastí postižených havárií v Černobylu. Koncert se koná od 18 hodin v klubu Horká vana, Česká ulice 7. Pořádá sdružení Jihočeské matky ve spolupráci s Diecézní charitou České Budějovice. Vstupné v předprodeji 120,- Kč, na místě 150,- Kč.

Prázdniny v šumavském národním parku

30. 6. – 31. 8. 2014

Příležitost pro dobrovolníky i praktikanty

Také si myslíte, že divoké šelmy jako je rys ostrovid patří do české krajiny?

Chcete strávit týden či dva přímo v NP Šumava a informovat turisty o ochraně těchto vzácných tvorů a především o ochraně jejich místa pro život?

Přidejte se k dalším dobrovolníkům a přispějte k ochraně vzácné přírody na Šumavě.

Hnutí DUHA v létě otvírá informační stánek. Budete turistům předávat informace o rysu ostrovidovi, národním parku, horských smrkových lesích, tetřevu hlušci a dalších zajímavostech šumavské přírody. Znalosti jsou základem dobrých rozhodnutí a návštěvníkům umožní ocenit divokost Šumavy.

Je na vás, zda chcete strávit v šumavské přírodě jeden či více týdnů. Nebo klidně i pár dnů.

Povinné odborné školení proběhne od večera 12. do 15. 6. 2014 v NP Šumava.

Podrobnější informace: Jana Hrdličková (jana.hrdlickova@hnutiduha.cz, 773 759 039), Pavel Mašín (pavel.masin@hnutiduha.cz, 721 445 860)

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 10. května 2014. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!